

Na temelju članka 30. Statuta Doma za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“, PP 133. 10001 Zagreb, Upravno vijeće Doma na svojoj 2. sjednici održanoj 3. srpnja 2007. donosi

**GODIŠNJI PROGRAM RADA I RAZVOJA
DOMA ZA DJECU I ODRASLE - ŽRTVE OBITELJSKOG NASILJA
„DUGA – ZAGREB“
U 2007.**

I. UVOD

Zaštita žrtava obiteljskog nasilja projekt je koji zbog izrazite socijalne osjetljivosti i složenosti ne smije ostati na margini u kontekstu djelovanja prema socijalnoj patologiji. Naprotiv, pitanje zaštite od zlostavljanja u obitelji na samom je vrhu ljestvice socijalne patologije te je potpuno opravdano oblikovati trajan sustav pomoći i skrbi.

Inicijativa Grada Zagreba da osnuje i otvori Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja gdje se uz primjereni smještaj pruža i psihosocijalna potpora, pravno savjetovanje te organiziraju različiti radno-okupacijski programi, upravo je konkretan doprinos ostvarenju potrebe oblikovanja trajnog sustava pomoći i skrbi za žrtve obiteljskog nasilja, a u skladu s protokolom o postupanju u slučajevima obiteljskog nasilja.

Dom „Duga – Zagreb“ registriran je na Trgovačkom sudu u Zagrebu, te je formalno pravno zadovoljio uvjete propisane zakonom i drugim propisima, što je objedinjeno rješenjem Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi od 29. ožujka 2007.

II. ZAKONSKA REGULATIVA

Zaštita žrtava obiteljskog nasilja određena je propisanim zakonima i pravilnicima i to:

1. Zakon o socijalnoj skrbi
2. Obiteljski zakon
3. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji
4. Kazneni zakon
5. Pravilnik o provođenju zaštitnih mjera

Postupanje kod zaštite žrtava obiteljskog nasilja

Dom „Duga-Zagreb“ u pravilu zaprima korisnike na smještaj putem dojave o takvoj potrebi iz centra za socijalnu skrb, odnosno policije. Moguće je također zaprimiti dojavu od nevladine organizacije koja se bavi ovom problematikom i to najčešće kroz pružanje psiholoških i pravnih savjeta. Ponekad se potencijalna korisnica sama obrati za pomoć i traži smještaj tj. izdvajanje iz vlastite obitelji. U tom slučaju potrebno je naknadno obavijestiti mjesno nadležan ured socijalne skrbi o činjenici smještaja žene te zatražiti socijalnu anamnezu ako je već bila u tretmanu pri uredu.

III. OPRAVDANOST OTVARANJA DOMA

Statistike pokazuju da se nasilje nad ženama i djecom obično događa unutar obitelji. Svjetska zdravstvena organizacija izdala je izvješće koje otkriva da je između 10 i 69% žena (ovisno o kojoj se zemlji radi), podvrgnuto nasilju od strane njihovih supruga ili partnera tijekom njihovog života.

Preko 80% incidenata eskalacije nasilja u obitelji, a tu spadaju i najteži zločini ubojstva, počinili su muškarci nad ženama. Stoga je nasilje nad ženama prepoznato kao ozbiljan društveni problem, posebno zbog posljedica koje ostavlja na djecu ako ga gledamo kroz prizmu trans-generacijskog prijenosa modela ponašanja. To znači da djeca kao negativni uzor imaju nasilničko ponašanje prema njima samima ili prema majci zbog čega postoji opravdana opasnost da isti model ponašanja prenesu i u svoje obiteljske zajednice kada odrastu.

Dodatna poteškoća jest činjenica da se kod djece razvijaju negativni mehanizmi obrane zbog čega često dobivamo ne samopouzdanu, nepovjerljivu i nesretnu mladu osobu koja često u perspektivi ima problem s ostvarivanjem emotivnih veza i uopće kvalitetom odnosa u različitim interakcijama.

Zato je primarna potreba osnažiti i pomoći djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja da realno sagledaju situaciju u kojoj se nalaze. Da bi to bilo izvedivo nužno je da određeno vrijeme žrtva bude zaštićena i sigurna jer tek kada se oslobodi pritiska i straha može slobodno djelovati i efikasno savladavati konkretne probleme na putu izlaska iz nasilja. Vrlo je važno pri tom pružiti uz fizičku zaštitu i odgovarajuću psihološku te savjetodavnu pomoć koja uključuje pomoć pri rješavanju niza svakodnevnih socijalnih potreba i prava iz pozitivnih pravnih propisa. Pravno savjetovanje u podlozi je mnogih dobrih odluka i poteza koje žrtva može poduzeti da osigura bolji socijalni kao i psihološki status za sebe i svoju djecu.

U Domu su svi oblici tretmana i savjetovanja za žrtvu besplatni, kontinuirani i prilagođeni njenom individualnom statusu. Provode se i radno-okupacijske aktivnosti u cilju ispunjenja slobodnog vremena na kvalitetan način:

- a) čitanje knjiga (jedan čita – drugi slušaju, a poslije se razgovara o temi); nastojimo odabrati prikladne teme koje su dobra podloga za utjecanje na stavove i ponašanja korisnica u životu
- b) izrada ukrasnih predmeta (kutijica, mašnica, ukrašavanje prostora, obrada fimo mase, izrada nakita)
- c) održavanje sobnog cvijeća (čišćenje, zalijevanje, dohranjivanje, štucanje i sl.)
- d) igranje društvenih igara (za djecu i odrasle)
- e) izrada likovnih uradaka u različitim tehnikama (flomaster, vodena boja, tempera, tuš..)
- f) pisanje i čitanje pjesama i sastava; posebno potaknuti i žene da se na taj način probaju izraziti pa i „isprazniti“
- g) izrada kolača (u grupi: ona koja zna raditi neki kolač je voditelj i koordinator, a još dvije žene su izvoditelji- pomagači; na taj način sve uče kako se neki kolač može napraviti

IV. PRIPREMA OBROKA

Doručak, užina i večera pripremaju se u domskoj kuhinji na način da korisnice prema unaprijed utvrđenom rasporedu dežurstava, same sudjeluju u izradi obroka kao i čišćenju prostora kuhinje nakon jela.

Ručak se dovozi svakodnevno uključujući i vikende. Naime, naše korisnice dolaze iz vrlo različitih kulturoloških obrazaca pa i navika i znanja o pripremanju i čuvanju hrane. Teško je u jednoj kuhinji uskladiti tolike različitosti. Zaključak stručnog tima je kako je puno korisnije da su žene duže u toku dana na psihološkom tretmanu ili pravnom savjetovanju, odnosno da traže posao ili stan u najam, nego da sjeckaju meso i luk.

No, zajedničko pripremanje hrane donosi i neke prednosti kao npr. razvijanje uzajamne tolerancije i razvijanje sklonosti timskom radu, zatim učenje novih načina pripreme hrane i sl. Zbog toga se jutarnji i večernji objedi rade samostalno što je također dio terapije za korisnice.

V. STRUČNI TIM

Pomoć žrtvama obiteljskog nasilja provodi stručni tim zaposlenika i vanjskih suradnika sastavljen od sljedećih stručnjaka:

A) ZAPOSLENICI

1. Socijalni radnik
2. Psiholog
3. Domaćica
4. Tajnica

B) VANJSKI SURADNICI

1. Pravnik – odvjetnik
2. Računovođa i knjigovođa

VII. STRUČNI RAD

Stručni tim u Domu provodi visoko profesionalizirani i humani pristup u radu sa žrtvama. Uz niz edukacija o radu sa žrtvama obiteljskog nasilja, naši stručnjaci imaju dodatno razvijenu osjetljivost na problematiku s kojom se susreću u svakodnevnom radu. Cilj nam je da kod žrtve ne stvorimo ovisnički odnos prema stručnom djelatniku, a opet da se u prvoj fazi smještaja žrtvi pruži maksimalna moguća pomoć u zadovoljavanju, za svakodnevni život, važnih potreba.

- razvoj materijalno tehničkih uvjeta za prijem i prihvat žrtava obiteljskog nasilja te osiguranje smještaja i zaštite djece i odraslih žrtava obiteljskog nasilja;
  - organiziranje dnevnog obiteljskog života; osiguranje prehrane i mogućnosti održavanja osobne higijene;
  - uključivanje i pomoć multidisciplinarnog tima – stručne ekipe u pružanju psihosocijalne pomoći korisnicima smještaja u Domu;
  - psihološko testiranje korisnika:
- a) u cilju definiranja njihovih mogućnosti prilagodbe i usvajanja promijenjenih obrazaca ponašanja;
  - b) u cilju prilagodbe individualnim kapacitetima korisnika

- povezivanje mjerodavnih institucija u procesu rješavanja konkretnog problema;
- oblikovanje i utvrđivanje poruke prema stručnoj javnosti, o vrsti i razini kvalitete stručnog rada sa žrtvama obiteljskog nasilja u Domu koji će ujedno biti „osobna iskaznica“ Doma; u Domu se provodi multidisciplinarni pristup problematici nasilja u obitelji s naglaskom na psihosocijalnom osnaživanju žrtava te kvalitetnoj pravnoj pomoći i organizaciji svakodnevnog života uz koordiniranje svih mjerodavnih institucija u rješavanju konkretnog problema

a) Zajednički rad psihologa i socijalnog radnika

U mnogim poslovima se socijalni radnik i psiholog nadopunjuju i isprepliću a posebno u dijelu koji se odnosi na izradu sigurnosnog plana prilikom izlaska iz ustanove koji obuhvaća sljedeće:

- gdje će korisnica i njena djeca živjeti,
- na koji način će rasporediti novac za podmirivanje najma i plaćanje režija te kupovinu hrane i školskih potrepština za djecu;
- gdje će iznajmiti stan, po kojoj cijeni s obzirom na prihode;
- koje će dijelove grada izbjegavati a u koje nikako nije dobro da ide zbog mogućnosti susreta sa počiniteljem nasilja;
- žrtve upućujemo na stalnu mogućnost besplatnog pravnog savjetovanja kao i nastavka psihosocijalnog tretmana ako je nužno, u gradskom savjetovalištu u Sesvetama, Ninska 10/II.
- što će poduzeti tj. koga će zvati u slučaju da počinitelj nasilja priđe žrtvi na ulici ili dođe na kućnu adresu;

b) Neposredni rad pravnika s korisnicima:

Pravna zaštita odnosi se na pružanje savjeta o adekvatnim načinima procesuiranja obiteljskog nasilja s obzirom na individualne okolnosti za svaku korisnicu posebno. Također naš pravnik piše tužbe ili žalbe na presude gdje procjenjuje da je povrijeđeno pravo korisnice u postupku na sudu.

VIII. ZAŠTITA OD NAPADA IZVANA

Prostor Doma zaštićen je video nadzorom uz koji je 24 sata prisutna osoba iz zaštitarske tvrtke. U svakoj prostoriji doma postoji tzv. „panik tipka“ za dojavu opasnosti u dojavni centar koji je povezan s policijom. Svih šest ulaza koje imamo u Domu je pod video nadzorom 24 sata.

Navedena dostignuća potrebna su kako bi se korisnici i djelatnici u Domu maksimalno zaštitili od eventualnog dolaska i napadačkog djelovanja nasilnika.

Dom „Duga –Zagreb“ u tom je smislu vrlo dobro opremljen te pruža maksimalnu zaštitu koja se može dobiti ako se uzme u obzir ono što danas na tržištu omogućuje tehnika.

IX. ZAKLJUČAK

Život bez nasilja pravo je svakog pojedinca u društvu! Na putu do postizanja tog cilja potrebno je pružiti različite oblike pomoći i potpore u savladavanju svih koraka potrebnih za kvalitetan i konačan izlazak iz života s nasiljem. Stoga su smještajni kapaciteti za žrtve obiteljskog nasilja u gradu kao što je Zagreb zaista dobrodošli, a uz njih neophodna je dobra umreženost svih subjekata koji prema protokolu o postupanju u slučajevima nasilja u obitelji, trebaju zajedno djelovati.

Učinkovitost svih subjekata direktno je povezana s ukupnim doživljajem stvarne mogućnosti izlaza iz kruga obiteljskog nasilja. Naime, žrtvi obiteljskog nasilja vrlo je važno dati pravovremenu i točnu informaciju, ali i biti dosljedan i učinkovit koristeći sve mogućnosti u sistemu pravne, socijalne i psihološke zaštite.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA
Mirjana Keleminec